

Pinus heldreichii

Bosnische den

Pinus heldreichii (Bosnische den) is een prachtige wintergroene naaldboom, die verspreid voorkomt in het hooggebergte van de Balkan en Zuid-Italië, voornamelijk groeiend op kalksteen. Meestal staan Bosnische dennen verspreid op grotere hoogten, waar de winters streng zijn en slechts laagblijvende struiken voorkomen. Hier kunnen ze uitgroeien tot verbazingwekkende, grote exemplaren met een unieke vorm. Zelfs op de steile en instabiele hellingen van puinwaaiers groeien deze dennen, waar de extremen hun kenmerkende habitus vormen. De Bosnische den werd vernoemd naar de Duitse botanicus Thomas von Heldreich en voor het eerst beschreven door Hermann Christ, Zwitsers jurist en botanicus in 1863. Onder gunstige omstandigheden kan hij 20-30 meter hoog worden en een dichte, smalle kegelvormige kroon vormen van ongeveer vijf tot negen meter breed, maar op armere plekken ontstaat een meer struikachtig karakter, dat slechts half zo hoog wordt.

De gladde, lichtgrijze schors van *Pinus heldreichii*, schilfert bij oudere bomen af in veelhoekige, licht witgrijze platen met diepe groeven. Deze doen denken aan de patronen van harnassen van de oude Grieken en Romeinen. De witgrijze takken steken prachtig af bij de donkergroene naalden, die naar de tak toe krullen. De naalden van de Bosnische den staan in paren, zijn donkergroen en de textuur is stug. Het hele bladerdak is veerkrachtig bij zware sneeuwval. De vrouwelijke kegels zijn paarsblauw als ze jong zijn en verkleuren later naar donkerbruin. De schubben hebben kleine, puntige tanden die naar achteren buigen.

Pinus heldreichii is een mooie boom met een grote waarde voor het snel opwarmende klimaat. Hij is sterk in hete, droge omstandigheden en volledig winterhard als hij op goed drainerende grond wordt geplant. Het kan een prachtige boom zijn voor grotere tuinen en openbare parken. De Bosnische den is niet zo'n snelle groeier, maar kan zeer oud worden: sommige exemplaren zijn meer dan 1000 jaar oud.

BEPLANTINGSTYPES

Boomtypen: beveerde bomen, naaldhoutgewassen, solitair heesters

TOEPASSING

Locatie: park, bakken/containers, daktuin, grote tuin, begraafplaats | **Verharding:** geen

EIGENSCHAPPEN

Kroonvorm: piramidaal | **Kroonstructuur:** gesloten | **Hoogte:** 20 - 30 m | **Breedte:** 5 - 9 m | **Winterhardheidszone:** 6A - 8B

STANDPLAATS

Wind: verdraagt wind | **Grondsoort:** löss, zavel, lichte klei, zand, lemige grond | **Voedselrijkdom:** voedselarm, matig voedselrijk, voedselrijk | **Bodemvochtigheid:** droog, vochtig | **Lichtbehoefte:** zon | **pH-waarde:** neutraal, basisch | **Biodiversiteit:** vogels, uilen, kleine zoogdieren | **Extreme condities:** verdraagt droogte, verdraagt hitte

PLANTKENMERKEN

Bloem: trossen, onopvallend, geurend | **Bloemkleur:** helder geel | **Bloeitijd:** mei - mei | **Bladkleur:** donkergroen | **Blad:** bladhoudend, naalden of schubben, lange naalden, glanzend, geurend, gekruld | **Vrucht:** opvallend, kegel | **Vruchtkleur:** bruin, blauwviolet | **Bastkleur:** lichtbruin, lichtgrijs | **Bast:** afbladderend, diep gegroefd, glad, later ruw | **Twijgenkleur:** grijsbruin, lichtgrijs | **Twijgen:** kaal | **Wortelstelsel:** diepgaand

